

Խ Ս Հ Մ Հ Ո Ղ Ժ Ո Ղ Կ Ո Մ Ե Տ

ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏԻ
ՎԿԱՅԱԿԱՆ

629.113

5-09

ԳՅՈՒՂԶՐԱՏ 1934 ՅԵՐԵՎԱՆ

14514

24 AUG 2010

Խ Ս Հ Մ ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՑ

629.113

S - 99 48

1006
28059

2672

ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏԻ
Վ Կ Ա Յ Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅԿԱՅԻՆ

1934

ՅԵՐԵՎԱՆ

ԿՈՒՅԻ
ՄԵՂԸԼուսանկարի
տեղը

Պարտավորվում եմ, վորպես տրակտորիստ, աշխատելու ՄՏԿայանում, յերկու տարի՝ սույն «տրակտորիստի վկայականն» ստանալու մովենտից:

Պարտավորվում եմ անշեղորեն կատարել սույն «տրակտորիստի վկայականում» մատնանշված և առաջիկայում ԽՍՀՄ Հողօգտագործների կողմից տրակտորի վրա աշխատելու մասին հրատարակվող բոլոր վորոշումներն ու կանոնները:

Աստղագրություն

..... 193 թ.

Վ Կ Ա Յ Ա Կ Ա Ն №

Տրված և

կից Վորակավորման Հանձնաժողովից սույն
դրքույկը ներկայացնող քաղաքացի.....

առայն, վոր նա ունի տրակտորիստի.....
կատեգորիայի կոչում և

..... տրակտորներ
վրա աշխատելու իրավունք:

« » 193 թ.

Վորակավորման հանձնաժողովի
նախագահ՝

ԿՈՒՅԻ
ՄԵՂԸ

Քարտուղար՝

1. Տրակտորի վրա աշխատելու մատնանշված
.....կատեգորիան փոխված է..... կա-
տեգորիայի:

« » 103 р.

Հանձնաժողովի նախագահ՝

ԿՈՒՖԻ
տեղը

‘Pursniquar’

2. Տրակտորի վրա աշխատելու մատնանշված
.....կատեգորիան փոխված է կա-
տեգորիայի:

..... 103 p.

Համձնաժողովի նախագահ՝

ԿՅԻՖԻ
տեղը

'Pursuing'

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ ԱՎԱՐՏԵԼՈՒ ՎԿԱՅԱԹՈՒՂԹ

Դասընթացները անունները և հասցեները	Դասընթաց- ներում ստ- վորելու ժամկետը	Դասընթաց- ների օգտա- վարական հատկւթ և նշանակը	Դասընթաց- ների վարիչ- ների ստորա- գրու թյուն- ները հաս- տատւ. կնիք.
---	---	--	--

ԽՐԱՆՈՒՄՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԱՆՆԵՐԻ ԹԵՐԹԻՒՆ N 1

№ ըստ կարգի	Գրանցման թիվը	Խրախուսման և պարգևի գրանցում կատարող անձ- նակիցու թյան ձևունարկու- թյան անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և խրախուսում արված և պարգևատրված	Խրախուս- ման չափը

ԽՐԱՆՈՒՄՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԱՆՆԵՐԻ ԹԵՐԹԻՒՆ N 2

№ ըստ կարգի	Գրանցման թիվը	Խրախուսման և պարգևի գրանցում կատարող անձ- նակիցու թյան ձևունարկու- թյան անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և խրախուսում արված և պարգևատրված	Խրախուս- ման չափը

ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ԹԵՐԹԻՒՆ, № 3

Նշանակություն	Քրանցման թիվը	Խրախուսման և պարգևի զանցում կատարող անձ- նակիցների անունները և պաշտոնները	Ինչ բանի համար և խրախուսումնաբերման և պարգևատրման	Խրախուս- ման նպատակը

ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ԹԵՐԹԻՒՆ, № 4

Նշանակություն	Քրանցման թիվը	Խրախուսման և պարգևի զանցում կատարող անձ- նակիցների անունները և պաշտոնները	Ինչ բանի համար և խրախուսումնաբերման և պարգևատրման	Խրախուս- ման նպատակը

ԽՐԱ ԽՈՒՍՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ԹԵՐՐԵԻԿ N 5

Վիճակի տոմ Զ	Վարձավճարողի անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և իրավունքները արված և պարզեցանքով	Խրախուսման համար
Վարձավճարող	Վարձավճարողի անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և իրավունքները արված և պարզեցանքով	Խրախուսման համար

ԽՐԱ ԽՈՒՍՄԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ԹԵՐՐԵԻԿ N 6

Վիճակի տոմ Զ	Վարձավճարողի անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և իրավունքները արված և պարզեցանքով	Խրախուսման համար
Վարձավճարող	Վարձավճարողի անունը և պաշտոնը	Ինչ բանի համար և իրավունքները արված և պարզեցանքով	Խրախուսման համար

8018th St. N. W., No. 1

[illegible]

SMITHSONIAN OBSERV. No. 2

[illegible]

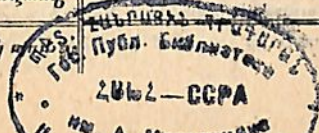
ՏՈՒՅԳԻ ՓԵՐՓԵՐԿ, № 3

№ ըստ կարգի	Փրանցված թիվը	Տույժի գրանցում կատարող անձնավորության անունը և պաշտոնը	Ինչի համար և տույժի յնքնթանկված	Տույժի չափը

2672
1006
28089

ՏՈՒՅԳԻ ՓԵՐՓԵՐԿ, № 4

Հիմնի տարածք	Տույժի չափը	Տույժի գրանցում կատարող անձնավորության անունը և պաշտոնը	Ինչի համար և տույժի յնքնթանկված	Տույժի չափը

ԿԱՆՈՆԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՏԿ-ի ՏՐԱԿՏՈՐԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

(ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ե ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՅԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԽՈՐՀԴԻ ԿՈՂՄԻՑ 1933 թ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ)

1. «ՄՏԿ-ի ՏՐԱԿՏՈՐԻԱՅԻ ՎԿԱՅԱՆԱՆ» ՏԱՆՈՒ

ՅԵՎ ՎԿԱՅԱՆՆԻՑ ԶՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

1. ՄՏԿայանի «տրակտորիստի վկայական» տրվում է յուրաքանչյուր տրակտորիստի, վորը ՄՏԿայանում տրակտորի վրա աշխատելու վոչ պակաս մեկ գյուղատնտեսական սեզոնի գործնական աշխատանքի ստաժ ունի կամ հաջողությամբ ավարտել է տրակտորիստների դասընթացները և բննություն է տվել Հոդժողկոմատի վորակավորման հանձնաժողովին:

2. Յուրաքանչյուր տրակտորիստ ստանալով «ՄՏԿ-ի տրակտորիստի վկայական» իր վրա պարտավորություն է վերցնում, վորը գրանցվում է «ՄՏԿ-ի տրակտորիստի վկայականի» մեջ,—յերկու տարուց վոչ պակաս աշխատել այն ՄՏԿ-ում, վորի կողմից տրակտորիստն ուղարկված է յեղել վորակավորման հանձնաժողովին՝ քննության յենթարկվելու համար:

3. Վորակավորման հանձնաժողովից անցնելուց հետո «տրակտորիստի վկայականը» ուղարկվում է այն ՄՏԿայանին, վորը վորակավորման եր ներկայացել տրակտորիստին և ՄՏԿ-ի դիրեկտորի կողմից վկայականը տրվում է անձամբ տրակտորիստին:

4. Աշխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդի 1933 թվի սեպտեմբերի 21-ի վորոշման համաձայն ՄՏԿ-ի տրակտորիստները նշանակվում են ՄՏԿ-ի դիրեկտորի կողմից:

Այն դեպքում, յերբ տրակտորիստն առանց ՄՏԿ-ի դիրեկտորի համաձայնության ինքնազուխ կերպով հեռանում է դործից կամ հեռացվում է աշխատանքային դիսցիպլինան խախտելու համար—«տրակտորիստի վկայականը» կորցնում է իր ուժը, միաժամանակ այդ տրակտորիստը յենթակա յե վտարման կոլտնտեսությունից:

Նրա հեռացման պատճառների մասին յեղած մատերիալները ՄՏԿ-ի դիրեկտորն ուղարկում է վորակավորման հանձնաժողովին:

5. Բոլոր տրակտորիստները բաժանվում են յերկու կատեգորիայի:

Յերկուրդ կատեգորիայի տրակտորիստը պետք է իմանա.

ա) Տրակտորը ղեկավարելու ձեերը.

Այն գործողությունների կարգը և հետևողականությունը, վորոնցով տրակտորը գործի յե դրվում.

դ) Վառելանյութի և յուղի ծախսման նորմաները.

զ) տրակտորը յուղելու սքեման և ճանաչել վառելանյութի և յուղերի տեսակները.

կ) Կարբուրացիայի և բոնկման սխտեմի խափանման հնարավոր պատճառները և դրանք վիբացնելու մեջոցները.

դ) Հողը մշակող, ցանոց և բերքահավաք հիմնական մեքենաների և տրակտորային սալակներին կառուցվածքը, տեղակայումը և կարգավորումը:

ե) Տրակտորների շահագործելու և նրանց խնամելու հիմնական կանոնները:

ը) Ագրոտեխնիկայի տարրական կանոնները:

Առաջին կառավարիչի տրակտորիստը բացի վերև թվածից պետք է կարողանա.

ա) Ինքնուրույն կերպով կանոնավորել տրակտորի բոլոր մեխանիզմները.

բ) Կատարել վոչ-բարդ նորոգումներ.

գ) Իմանալ, թե ինչպիսի պահեստի մասեր են պահանջվում տրակտորի ընթացիկ և միջին նորոգման համար:

դ) Լավ իմանալ տրակտորային մոտոռի աշխատանքը:

6. Տրակտորիստներին վորակը վորոշող **ԽՍՀՄ** Հող-ժողովմատի հանձնաժողովները (վորակավորման հանձնաժողովները) կազմակերպում են հանրապետությունների հող-ժողովմատներին կից, յերկրային և մարզային հողային վարչություններում՝ յերեք հոգուց բաղկացած և հաստատվում են **ԽՍՀՄ** Հող-ժողովմատի կողմից:

Վերավորակավորումը կատարվում է գյուղացիներին կամ **ՄՏԿ**-ներին կից հատուկ հանձնաժողովներին միջոցով, վորոնց նշանակում և մարզային, յերկրային կամ հանրապետական վորակավորման հանձնաժողով-

վը, հետևյալ կազմով՝ վորակավորման հանձնաժողովի լիազոր (վորակյալ մասնագետ տրակտորային գործի ասպարիզում), **ՄՏԿ**-ի ավագ մեխանիկ և դաս-րնթացների գիրեկտոր:

Այդ վորակավորման հանձնաժողովներին վրա պարտականություն ունեն և ղրվում՝

ա) Ստուգել տրակտորիստին՝ **ԽՍՀՄ**-ի Հող-ժողովմատի սահմանած ծրագրի համաձայն.

բ) Ստուգման յենթարկված տրակտորիստներին մեքենա-տրակտորային կայաններին միջոցով «տրակտորիստի վկայական» տալը:

գ) Տրակտորիստին առաջին կամ յերկրորդ կատեգորիային անցկացնելը:

դ) Հաշվի առնել վորակավորման հանձնաժողովից անցնող տրակտորիստներին:

ե) Լուծել տրակտորիստների դանդառանքը՝ նրանց «տրակտորիստի վկայականից» անարդարացի կերպով ղրկելու մասին:

7. Վորակավորող հանձնաժողովներն սկսում են յրենց աշխատանքները 1933 թվականի նոյեմբերի 1-ից, այն հաշվով, վորպեսզի մինչև 1934 թվի փետրվարի 15-ը վերջացնեն տրակտորիստների գոյություն ունեցող կազմի վերավորակավորումը:

2. **ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՏՐԱԿՏՈՐԸ ԹԵՎ ՏՐԱԿՏՈՐԻՆ ԿՑՎՈՂ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ ՂԵՎ ԿԱՎԱՐԵԼՈՒ ԹԵՎ ԽՆԱՄԵԼՈՒ ԳՈՐԾՈՒՄ**

8. Տրակտորիստը պարտավոր է կատարել Հող-ժողովմատի սահմանած տեխնիկական կանոնները

տրակտորը և կցվող գործիքները խնամելու վերաբերյալ (նախը № 2 հավելվածը «Պարտագիր կանոններ տրակտորը և նրան միացվող գործիքները դեկավարելու և խնամելու մասին»):

9. Տրակտորը և կցված մեքենաները հերթափոխութեան հանձնելիս տրակտորիստը պարտավոր է հաղորդել տրակտորային բրիգադիւրին իր աշխատանքի ընթացքում տրակտորի և գործիքների վրա նկատված թերութեւնների մասին և հաշիվ տալ իր հերթի աշխատանքի մասին:

ՄԱՆՈՔՈՒԹՅՈՒՆ.—Տրակտորի հանձնումը և ընդունումն առաջին՝ հերթից յերկրորդին՝ կատարվում է տրակտորիստների կողմից անպայման տրակտորային բրիգադիւրի, կամ հերթափոխութեւն ընդունող նրա ոգնականի ներկայութեամբ:

Յերկրորդ հերթի աշխատողը հանձնում է տրակտորը տրակտորային բրիգադիւրներին կամ նրա ոգնականներին:

10. Տրակտորային բրիգադիւրի ղեկավարութեամբ տրակտորիստը դաշտում կատարում է հետևյալ աշխատանքները տրակտորի խափանումները վերացնելու ուղղութեամբ. փոխում է դեկի կառավարման ձգաձողը, ձգում է առաջի անիվների առանցքակալները (подшипник), ուղղադնում է բալերի ամրացումները, կարգավորում է վենտիլատորը, ձգում է (ամրացնում է) հետևի կամրջակի պատյանի (кожух) բոլորները, փոխում է ամրացնում է հետևի անիվների շափոնները, մաքրում է ֆիլտրները և սնունդ տվող (питательные) խողովակները:

Տրակտորիստին դաշտում ուրիշ վերանորոգում կատարել չի թույլատրվում:

3. ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐԸ ՅԵՎ ԿՅՎՈՂ ԻՆՎԵՆՏԱՐՆԵՐԸ ՎԱՌԵՆԻՔՈՎ ԼՅԵՆՆՈՒ ՅԵՎ ՅՈՒՂԵՆՆՈՒ ՄԱՍԻՆ

11. Տրակտորն առաջին հերթի աշխատանքի ուղարկելիս տրված վառելանյութի քանակը հաշվի չի առնվում տրակտորային բրիգադիւրի կամ նրա ոգնականի կողմից և գրանցվում է սահմանված ձևի տեղեկագրի մեջ:

11. Տրակտորն առաջին հերթին հանձնելիս ընդունող տրակտորիստը չափում է վառելանյութի բակերում մնացած վառելահեղուկը և 2 տրակտորիստի ստորագրութեամբ գրանցում սահմանված տեղեկագրի մեջ մնացած վառելահեղուկի քանակը: Յերկրորդ հերթափոխութեան աշխատանքները վերջացնելուց հետո՝ վառելանյութի բակերում մնացած վառելահեղուկի չափումը կատարում է տրակտորային բրիգադիւրը կամ նրա ոգնականը տրակտորիստի ներկայութեամբ, ընդվորում մնացած վառելահեղուկը նույնպէս գրանցվում է սահմանված տեղեկագրի մեջ՝ յերկուսի ստորագրութեամբ:

13. Յուրաքանչյուր տրակտորի կողմից ծախսված վառելահեղուկի քանակը յուրաքանչյուր հերթափոխութեւնը վերջանալիս հաշվի չի առնվում և գրանցվում տեղեկագրի մեջ: Նույն տեղեկագրի մեջ գրանցվում է կատարված աշխատանքի քանակը և վառելահեղուկի ծախսման սահմանված նորմաների հիման

վրա վերադարձվում է, թե հերթափոխութեան ընթացքում վառելանյութի տնտեսմամբ, թե գերածխոս և կատար-վել վորը նույնպէս զբանցվում և տեղեկագրել մեզ:

14. Յուզը փոխելիս տրակտորիստը պարտավոր և հաշվաքել և հանձնել տրակտորային բրիգադիւրին ամբողջ գործածված յուզը. հանձնված յուզի քա-նակը տրակտորային բրիգադիւրին արձանագրում և սահմանված տեղեկագրել մեզ:

15. Այն տրակտորային բրիգադներում, ուր տրակ-տորներ թիվը գերազանցում է 3-ից, բրիգադիւրին վառելահեղուկը լեցնելու գործում ոգնելու համար նշանակվում է նապրավճիկի, վոր վարձատրվում է բրիգադի տրակտորիստների աշխուրհի միջին քա-նակի համաձայն, զեղջ կատարելով 30 տոկոսի սահ-մաններում, նայած աշխատանքի վորակին, տրակ-տորային բրիգադի բրիգադիւրի հայեցողութեամբ:

4. ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏՆԵՐԻ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

16. Տրակտորիստների վարձատրումը կատարվում է համապատասխան նրանց մշակած հեկտարներին, հերթման, ցանքի, փոցխման և բերքի հաշվաքման հա-մար սահմանված գնահատութեան ծանքի փոցխման և այլ գյուղատնտեսական աշխատանքների համար, բացի վարից, տրակտորիստներին հասարակ գործա-վարձային սխտեմով աշխուրհի են զբանցվում, այ-սինքն՝ յեղնելով 1 հեկտարի համար սահմանված գնահատութեանը և տրակտորիստի մշակած հեկ-

տարներին քանակից: Վարի աշխատանքի համար տրակտորիստների վրա աշխուրհը հաշվում են պրո-գրեսիվ գործավարձի սխտեմով, այսինքն տրակտո-րիստի մշակած յերկրորդ հեկտարը վարձատրվում է առաջինից բարձր, յերրորդ հեկտարը՝ յերկրորդից բարձր և այլն:

17. Գյուղատնտեսական աշխատանքների սեզո-նում տրակտորները ունեցած պարապուրդի համար տրակտորիստներին վոչ մի աշխուր չի զբանցվում:

18. Գյուղատնտեսական աշխատանքները վերջա-նալուց հետո, ՄՏԿ-ի դիրեկտորի կարգադրութեամբ տրակտորիստներն ոգտագործվում են տրակտորնե-րի ձմեռային նորոգման համար, ստանալով կոլտնտե-սութեւոյններից մինչև 1 աշխուր որվա աշխատանքը կատարելու համար և լրացուցիչ վարձ ՄՏԿ-ից (Մեք. տր. արհեստանոցից) համապատասխան կատե-գորիայի բանվորների համար սահմանված դրույքի 1/2-ի չափով:

19. Միջին Ասիայի, Անգրեկովիսի և Հարավային Ղազախստանի ջրովի բամբակագործական շրջաններում տրակտորիստների աշխուրհի բնավարձը վճարվում է հացով, այն կոլտնտեսութեւոյնների հաշվին, վո-րոնց մեջ տրակտորիստներն աշխատել են, սակայն անմիջականորեն ՄՏԿայանների միջոցով՝ բամբակ մթերողների կողմից կոլտնտեսութեւոյն հասնող հացից:

20. Այն կոլտնտեսութեւոյնները վորոնք կոնտրակ-

տացիոն պայմանագրերի համաձայն միեկտրոններէյ ստանում են հաց, քուսպ (կոսպոն), շաքար, յուղ և այլն, պարտավոր են տրակտորիստներին աշխուրերի դիմաց նույն քանակութեամբ միեկրոններ տալ, ինչ վոր ստանում են այդ կուլտուրաների վրա աշխատող կուլտուսակահանները:

21. Աշխատանքի ժամանակ տրակտորիստները սնունդ ստանում են այն կուլտուսակութունից, վորի դաշտում նրանք աշխատում են այն նորմաներով, վորը սահմանում և ՄՏԿ-ի գերեկտորը համաձայնութեամբ գալով կուլտուսակութունների նախագահներին հետ:

6. ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏՆԵՐԻ ՆԿԱՏԱՄԱՐԻ ԴՈՐԾԱՂԻՎՈՂ ԽՐԱԽՈՒՍԱՆՔՆԵՐԸ ՅԵՎ ՏՈՒՅԺԵՐԸ

22. Սահմանված նորմաների դիմաց վառելանյութի խնայողութուն կատարելու և բանեցված յուղը լիովին հանձնելու համար տրակտորիստն ստանում և ՄՏԿ-ից տնտեսած վառելանյութի արժեքի 50 տոկոսը և հավաքված յուղի արժեքի 25 տոկոսը:

23. Նույն ՄՏԿայանում յերկու տարի առանց ընդհատումների աշխատած տրակտորիստների բոլոր զնահատումները բարձրացվում են 10 տոկոսով:

24. Ցանքի, փոքլման, բերքահավաքի և այլ գյուղատնտեսական աշխատանքների սահմանված նորմաները գերակատարելիս, նորմայից ավել կատարած աշխատանքի համար, տրակտորիստներն աշխուրեր են ստանում նորմայի 1 և կես չափով:

25. Լավագոյն տրակտորիստները, վորոնք առա-

վել քանակութեամբ և լավագոյն վորակով աշխատանք են կատարել և գյուղատնտեսական սեզոնի վերջում հանձնում են տրակտորը միանգամայն բավարար դրու թեյամբ, պարգևատրվում են ՄՏԿ-ի հացով կամ դրամով: ՄՏԿ-ի միջոցներից:

26. Առանց հարգելի պատճառների աշխատանքի դուրս չգալու համար ՄՏԿ-ի գերեկտորն առաջին անգամ տուգանում և տրակտորիստին 5 աշխուրով, իսկ յերկրորդ անգամ տրակտորիստը հանվում և աշխատանքից, գրկվում և տրակտորի վրա աշխատելու իրավունքից և յինթակա յե վտարման կուլտուսակութուններից:

27. Առանց հարգելի պատճառների կես ժամից ավել ուշանալու համար տրակտորիստը տուգանվում և մինչև մեկ աշխուրի չափով:

28. Առաջագրածից պակաս խորութեամբ վարանելու, լավ չհերկելու, բերքահավաքի ժամանակ տրակտորիստի մեղավորութեամբ բացել թույլ տալու համար աշխուրի չի գրվում և տրակտորիստը պարտավոր և աշխատանքը նորից կատարել: Բացի դրանից նա տուգանվում և մինչև 3 աշխուր:

29. Տրակտորիստի մեղավորութեամբ վառելանյութի գերածախ կատարելու, գործիքները և պահեստի մասերը կորցնելու, բանեցված յուղը պակաս հանձնելու համար տրակտորիստը տուգանվում և գերածախոված վառելանյութի, գործիքների, պահեստի մասերի, բանեցված յուղի պակասի հնգապատիկ արժեքի չափով, հաշված պիտական զնիքով:

էլիլը, պարտավոր ե մաքուր պահպանել լցնող ին-
վենտարը, պարտավոր ե ապահովել հաւանդեհային
միջոցառումները կերպուումը վառելանյութի պահ-
պանման կետերում, պարտավոր ե ապահովել ջո-
կատն անհրաժեշտ քանակութեամբ վառելանյութով,
յուղիչ նյութերով ե ջրով, պարտավոր ե հալա-
քել բանեցւած յուղը, պահպանել ե հանձնել բանեց-
ւած յուղը համաձայն սահմանւած կանոնների:

ը) Տրակտորիստներին ներկայացնում ե պար-
դետարման կամ տույժի, վորոնք նախատեսւած են
խրախուսանքի ե տույժի բաժանում:

թ) Հատուկ արկղում փականքի տակ պահում ե
պահեստի մասերը ե գործիքները, կողպեքի բա-
լանին պահելով իր մոտ:

ժ) Զոկատում աշխատող տրակտորիստները մաս-
նակցութեամբ մշտական աշխատանք ե կատարում
տրակտորի տառնձին թերութիւնները վերացնելու
ողողութեամբ, այն ե փոխում ե դեկի կառավարման
ձգաձողը, ձգում ե առաջի անիվները առանցքակալ-
ները, ամրացնում բակերը, կարգավում վնասիլատոր-
ները, ամրացնում հետեր կամրջակի պատյանի բոլորը,
ձգում (ամրացնում) յետեր անիվները շղթաները, մաք-
րում ֆիլտրները ե սնող խողովակները, փոխում մոմերը:

Ճ) Տրակտորային բրիգադի աշխատանքը հանձ-
նում ե ընդունող հանձնաժողովին, վորի կազմն ե
մի ներկայացուցիչ ՄՏԿ-ից, ղրջնային գյուղատն-
տեսը ե համապատասխան կոտնտեսութեան բրի-
գադի:

33. Տրակտորային բրիգադի բրիգադերը բացի ա-
ռաջին կատեգորիայի տրակտորիստի համար նշված
դիտելիքներից, պետք ե իմանա.

ա) Փակնադործութիւն (слесарное дело):

բ) Այն հասարակ ստուգող ե չափողական գոր-
ծիքները, վորոնք գործածվում են տրակտորների
հանադործման ժամանակ:

գ) Գյուղատնտեսական մեքենաների կառուցված-
քը ե կարգավորումը:

դ) Տրակտորի ե գյուղատնտեսական մեքենաների
համար գործածվող վառելանյութերի ե քսելու յու-
ղերի տեսակները ե վորակը:

34. Մինչե 1934 թվի հունվարի 1-ը տրակտո-
րային բրիգադերի աշխուրերը հաշվում են, յինկելով
բրիգադերին հանձնված տրակտորային բրիգադի
տրակտորիստի աշխուրերի միջին քանակից, գումա-
րած գրան 30 տոկոս, բացի գրանից ՄՏԿ-ի գիրեկ-
տորը ՄՏԿ-ի միջոցներից լրացուցիչ աշխատավարձ
ե տալիս տրակտորային բրիգադերին ամսական մին-
չե 90 ռուբլի, նայած տրակտորային բրիգադի հա-
ջող աշխատանքին:

Լավագույն տրակտորային բրիգադերները բրիգա-
դի համար սահմանված արտադրական առաջադրան-
քը դերակատարելու, վառելանյութի խնայողութիւն
կատարելու ե գյուղատնտեսական սեզոնի վերջում
տրակտորները լավագույն դրութեամբ հանձնելու
համար ՄՏԿ-ի դրեկտորի կողմից գյուղատնտեսական

սեղոնի վերջում պարզեցատրվում են հացով կամ դրամով:

Արգելվում է ՄՏԿ-ի դիրեկտորին տրակտորային բրիգադերներ լրացուցիչ աշխատավաճառ վորոշելու և պարզեցատրելու իր իրավունքը վստահանալ ՄՏԿ-ի ծառայողներից վորեկ մեկին—ով ուզում է լինի:

35. 1934 թվի հունվարի 1-ից տրակտորային բրիգադերների վարձատրությունը կատարվում է համապատասխան ԱՊՈ-ի 1933 թվի սեպտ. 21-ի վորոշման՝ «Տրակտորային պարկի ոգտադործման կադմակերպման մասին» (բաժ. III, կետ 22): Տրակտորային բրիգադերների և ՄՏԿ-ի համաձայնությամբ, կամ բրիգադերների սեփական ցանկությամբ—տրակտորային բրիգադերները վարձատրվում են կամ գորություն ունեցող սխտեմով կամ ամբողջովին անցնում են ՄՏԿ-ի աշխատավարձին և պարենին, ըստանալով ամսական մինչև 150 ռուբլի (այդ թվում՝ հիմնական դրույք 100 ռուբ. և 50 ռ. լրացուցիչ, նայած տրակտորային բրիգադի աշխատանքի հաջողության), և կյուն նորմաներով հույ են ստանում բնավարձի 5 տոկոսային հատկացումից:

7. ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԲՐԻԳԱԴԻՐԻ ՄԱՍԻՆ

36. Վերանորոգման բրիգադերի վրա պարտականություն է դրվում.

ա) Կադմակերպել տրակտորներ և կցվող դործիչներ զաւտային ընթացիկ նորոգումը.

բ) Հակել և հրահանգներ տալ կորտնտեսություններին պատկանող գյուղատնտեսական մեքենաների վերանորոգման վերաբերյալ:

37. Վերանորոգման բրիգադերն աշխատավարձ ստանում է ամբողջովին ՄՏԿ-ից: Վերանորոգման բրիգադերին հասանիլը ամսական պարգևի չափերը վորոշում է ՄՏԿ-ի դիրեկտորն ինքը յուրաքանչյուր ամսի վերջին, նկատի առնելով մեքենաների դրությունը և վերանորոգման վորակը:

ՄՏԿ-ի դիրեկտորին արգելվում է վստահանալ պարզեցների չափերի վորոշումը ՄՏԿ-ի ծառայողներից վորեկ մեկին:

Վերանորոգման բրիգադերը բնամթերքով պարենավորումն ստանում է ՄՏԿ-ի ֆոնդերից հավասար ՄՏԿ-ի մնացած տեխնիկական պերսոնալի ստացածի չափով և բացի դրանից գյուղատնտեսական տարվա վերջին նա ստանում է պարգև՝ մինչև 10 փութ հացահատիկ՝ նայած թե վորքան հաջող աշխատանք են կատարել իր սպասարկած տրակտորները:

**ԽՍՀՄ Հողագործության Ժողովրդական
Կոմիսար՝ ՅԱ. ՅԱԿՈՎԼԵՎ.**

Հավելված № 2
ՏՐԱԿՑՈՐԸ ՅԵՎ ՆՐԱՆ ԿՅՎՈՂ ԳՈՐԾԻՔ.
ՇԵՐԸ ԽՆԱՄԵԼՈՒ ՊԱՐՑԱԴԻՐ
ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Ա. Մինչև **առևտրային** **սկսվելը** **հաշվա-**
դարձը **հաշվարկային** **բիզնեսի** **դեկլարա-**
ցիայի **պարտավոր** **և** **ստուգել**

Տրակտորի վրա հաշվող գործիքների առկայու-
թյունը, համաձայն հաստատված քանակի.

2. Արդյոք **արագությունների** թակը **կանգնած** **և**
չեզոք **գրությամբ**;

3. Վստահելի **յեն** **արդյոք** **ամրացված** **դեկի** **կա-**
ռավարման **քաղաքը**, **վենտիլատորը**, **սնող սխտեմը**,
յուղը **բաց** **թողնելու** **խցանները** **և** **ծորակները**, **ամ-**
րացված **են** **արդյոք** **վառելանյութի** **բակերի** **և** **ռա-**
դիատորի **խցանները**;

4. **Զկա** **արդյոք** **բացակ** (**зазор люфт**) **առաջի** **ա-**
նիվների **և** **սոսիի** **միջև**;

5. Յուղած **են** **արդյոք** **անիվների** **թոփերը** (**сты-**
повы) **և** **կցվող** **մեքենաների** **ավտոմատները**, **դի-**
կավոր **շարժացանների** **փոցիների** **և** **դռնիկների**
սոսիները, **բերքահավաքի** **մեքենաների** **զվիղ** **մա-**
սերը **և** **այլն**;

6. Արդյոք **մեքենան** **հիշտ** **և** **վստահելի** **յ** **ամրաց-**
ված **տրակտորին** (**միացնող** **շղթայի** **ամրությունը**,
գործիքների (**шкворни**) **հիշտ** **գրվածքը**, **միացնող**
ողերի **սարքին** **լինելը**);

7. Արդյոք **հիշտ** **են** **կարգավորված** **միացվող** **մե-**
քենաները (**արդյոք** **դռնիկն** **այնպես** **սարքված**
և, **վոր** **տրված** **խորությամբ** **և** **լայնքի** **առով** **խրվի**
հողի **մեջ**, **շարժացանը** **կանոնավորված** **և** **ցանքի**
տրված **նորմայի** **համապատասխան**, **արդյոք** **կանոն-**
վորված **և** **բերքահավաքի** **մեքենայի** **կտրիչ** **ապարա-**
տը **և** **խոփիկները** **սարքի** **և** **մաքուր** **են**);

8. **Զուր** **կա** **արդյոք** **պահեցման** **սխտեմում**.

9. Տրակտորի **մեջ** **վառելանյութ** **կա**, **բավական** **և**
արդյոք **յուղը** **և** **յուղը** **անհրաժեշտ** **մածուցիկու-**
թյունն **ունի**;

10. **Բաց** **թողնել** **կեղտը** **նստվածքի** **անոթից**
(**отстопа**);

11. Ստուգել, **թե** **ոգամաքրիչը** **և** **կարբյուրատորը**
ամուր **են** **միացված** **իրար**;

12. **Դռնակների** (**люк**) **միջոցով** **ստուգել** **մատի**
ամրացնող **դնդերի** (**отпорный болт пальца**);

13. Ստուգել **շարժանակի** **առանցքակալները** (**ша-**
туные подшипники);

14. Մաքուր **են** **արդյոք** **մոմերը** **և** **կա** **արդյոք**
հիշտ **բացակ** (**зазор**) **կոնտակտների** **միջև** (**կոնտակտների**
կերպով **արգելվում** **և** **տրակտորն** **աշխատեցնել** **վոչ**
բոլոր **ցիլինդրների** **վրա**);

15. Արդյոք **մադնետոյի** **լարերը** **վորոչ** **կետերում**
մեկացված **չեն**;

16. Արդյոք **հիշտ** **և** **կանոնավորված** **վենտիլա-**
տորի **փոկը**;

17. Արդյոք **վստահելի** **յ** **են** **ամրացված** **զաղի** **վաղ**

և սւշ անկման կանոնավորող լծակները կարբյուրատորի դրոսելային խոփի մաքնետոյի հետ:

18. Կամ բենզին կարբյուրատորի լողանային կամերայում մոտորը գործի դնելու համար:

19. Կանոնավորված և արդյոք կարբյուրատորի կանոնավորող ասեղը՝ մոտորը գործի դնելու համար:

20. Թույլ չտալ կեղտոտ ջուր լցնել պողեցման սխառնի մեջ:

21. Թույլ չտալ գործածելու կեղտոտ ամանեղեն կամ առանց ցանցի ձաքարներ՝ տրակտորներին մեջ վառելահեղուկ լցնելիս և տրակտորները յուղելիս:

22. Սարքի և մաքուր պահել յուղամանի բոլոր արտաքին յուղիչ գործիքները:

բ. Շարժիչը գործի դնելիս քակտորիսը պարտավոր է

1. Դադի և բռնկման լծակները դնել գործարկման դրության:

2. Շարժման մեջ դնել մոտորը տաքացնելով բենզինով:

3. Ականջ դնել մոտորի աշխատանքին—արդյոք աշխտումալ աղմուկ կամ թխկոց չի լսվում:

4. Տեղից չհարժվել մինչև վոր չտաքանա մոտորը:

գ. Տեղից օտրժվելիս քակտորիսը պարտավոր է

1. Մոտորի աշխատանքը փոխադրել բենզինից նավթի:

2. Տալ ազդանշան տեղից շարժվելու մասին:

3. Անջատել կոնուսը կգել (միացնել) արագու-

թյունը և մեղմորեն իջեցնել միացնող մոզիտային պեդալը:

դ. Աօխառնի մամուռակ քակտորիսը պարտավոր է

1. Հետքնթաց շարժում չհաղորդել տրակտորին, եթե նրան միացված են կցվող գործիքներ:

2. Թույլ չտալ կցվող գործիքներով յերրոր արագությամբ շարժվել:

3. Պտույտներին և ակոսներից դուրս դալիս անջատել միացվող գործիքներին ավտոմատները:

4. Հետևել, վոր տրակտորը շարժող անիվները կանոնավոր կերպով մաքրվեն կաշող ցեխից:

5. Անիվների տեղապտույտ (буксование) ժամանակ մեծ պտույտներ և լրիվ դադ չտալ մոտորին:

6. Թույլ չտալ տրակտորին չամրացված անձանց յերթիկելի տրակտորով:

7. Աշխատանքը վերջանալուց հետո փոշուց և կեղտից մաքրել տրակտորը:

8. Աշնան-ձմեռային և վաղ դարնանային ժամանակ, յերբ տրակտորը յերկար ժամանակով կանգ առնելիս լինի, մոտորի փչացումից խուսափելու համար ջուրը բաց թողնել ռադիատորներից և ջրհանի պոմպերից:

9. Հետևել մեքենաների, (շարքացանների, խուրձկապների և այլն) աշխատանքին և պահանջել այդ մեքենաների վրա աշխատողներից, վոր ցանքը սահմանված խորությամբ կատարեն, մեքենաները մաքրեն, ցանքի նորման պահպանեն և այլն:

և. պարբերաբար, վեց պակաս 5-6 օրը մեկ
անգամ, բերգադաշին մեխանիկի հսկողու-
րյամբ օրակառուցած պահապանը և

1. Ամբողջովին յուզել տրակտորը, համաձայն
դրժարանի հրահանգի:

2. Ստուգել կայծր, մոմերի բացակի կանոնավո-
րումը, մաքրել մոմերն այրու քից:

3. Ստուգել և կանոնավորել խփանների բացակ-
ները:

4. Մաքրել և լվանալ վառելանյութի ֆիլտրները,
նաև ծորակները և այն խողովակները, վերոնցով
կարբյուրատորից ջուրը հոսում և դեպի ծծող խո-
ղովակը:

5. Վե՛ր ուշ, քան 60 ժամ աշխատելուց հետո յուզը
փոխել կարտերում:

ա) Լվանալ յուղի լցնող անցքի ցանցը (сетка):

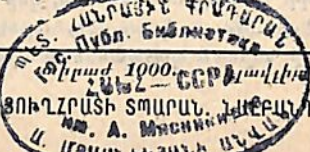
բ) Դռնակներից շարժելով լվանալ կարտերը:

6. Մոտորի մոտավորապես յուրաքանչյուր 150
ժամ աշխատանքից հետո առանցքակալները ձգել,
նույնիսկ յեթե թիկոց էլ չի լսվում:

7. Առանցքակալների ձգման հետ միաժամանակ
լվանալ կարտերի յուղի ֆիլտրը և շարժելով լվանալ
մագնիստրալային յուղի ֆիլտրը:

ՆՇՈՒՄՆԵՐ

Պատվեր 556.

ՅԵՐԵՎԱՆ. ԳՅՈՒՆԻՍՏՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՒՆԱԴՐԱՆ. ԴԻՐԵԱՆԻՅԱՆ 50

ՆՇՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0276833

14514